

Η Μάχη της Κρήτης

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

“Σοβαρό είναι το πρόσωπο της Κρήτης. Πολυβασανισμένο. Μαδάρες γυμνές, τραχιές, αγέλαστες. Κοιτάζεις από το αεροπλάνο την Κρήτη ν’ απλώνεται στην θάλασσα, και νιώθεις πως αληθινά το νησί τούτο είναι γιοφύρι ανάμεσα στις τρεις Ηπείρους. Σημαδεμένο και από τις τρεις τούτες μεγάλες Μοίρες.

Η Κρήτη έχει αληθινά κάτι το πανάρχαιο, το άγιο, το πικραμένο και περήφανο που έχουν οι χαροκαμένες μάνες που γέννησαν παλικάρια. Έχει τόσο πολύ πολεμήσει και υποφέρει η γης ετούτη, έχει τόσο πολύ συνηθίσει τον θάνατο, που τον ξεφοβήθηκε πια και μπορεί να γελάει και να παίζει μαζί του.”

Αυτά είπε στην ομιλία του το Δεκέμβριο του 1945 ένας μεγάλος Κρητικός εθνικός συγγραφέας Νίκος Καζαντζάκης, στο ραδιοφωνικό σταθμό των Αθηνών και συνέχισε:

“Οι Κρητικοί αλήθεια αγαπούν παράφορα τη ζωή και συνάμα ποτέ δε φοβούνται το θάνατο. Μέσα από τα χαλασμένα χωριά που πέρασα, πάνω από τα ανοιγμένα μνήματα που δρασκέλισα, πίσω από τις κουβέντες που άκουσα, ακατάπαυστα διαπίστωνα τούτη τη μεγάλη δισυπόσταση παλικαριά: παράφορη αγάπη για τη ζωή και άφοβο αντίκρισμα του θανάτου. Αδάμαστες ψυχές οι Κρητικοί, χιλιάδες τώρα χρόνια, παλεύουν στα κακοτράχυλα κρητικά βουνά την πείνα, τη γύμνια, τους βάρβαρους. Κι ούτε η μοίρα ούτε οι άνθρωποι μπόρεσαν ποτέ να τους κάμουν να σκύψουν το κεφάλι. Οι Κρητικοί όπως όλες οι γενναίες ψυχές, στην άκρα απελπισιά βρίσκουν την λύτρωση.”

Θεοφιλέστατε,
Αγαπητοί προσκεκλημένοι,
Σύντεκνοι και συντέκνισσες,

Τιμούμε εφέτος τα 74 χρόνια από την Μάχη της Κρήτης, τιμούμε έναν αγώνα που μας υπενθυμίζει τις δυνατότητες του ελληνικού έθνους.

Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή και βαρύ το χρέος να μιλήσει ένας Κρητικός για αυτούς τους ήρωες. Να αποτιμήσει με λόγια, όσα ο νους δεν μπορεί να συλλάβει, να αποδώσει δίκαιο φόρο αιώνιας ευγνωμοσύνης, σε αυτούς που επιτέλεσαν στο ακέραιο το υπέρτατο χρέος προς την πατρίδα. Σε αυτούς τους καθημερινούς ανθρώπους, που σαν να πλάσθηκαν για το σκοπό αυτό, βρήκαν ηρωική λύτρωση, πολεμώντας για την ελευθερία.

Η Μάχη της Κρήτης αποτελεί την τελευταία πράξη του πολεμικού δράματος των Ελλήνων και την 3η φάση του ηρωικού μας έπους 1940-1941. Είναι μια ηρωική, λεβέντικη και συγκλονιστική μάχη.

Έλληνες, Εγγλέζοι, Νεοζηλανδοί, Αυστραλοί, Σκοτσέζοι, Ουαλλοί αλλά και Κύπριοι από τη μια πλευρά που μάχονταν για τη διατήρηση των αρχών της Ελευθερίας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και δημοκρατίας. Γερμανοί από την άλλη πλευρά που μάχονταν για την επιβολή της θέλησης του ισχυρού πάνω στο αδύνατο και για την υποδούλωση των τελευταίων οχυρών του ελεύθερου κόσμου.

Τα ιδιαίτερα γεωστρατηγικά πλεονεκτήματά της έθεσαν την Κρήτη στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τόσο των Βρετανών, όσο και του Χίτλερ.

Στο τέλος Απριλίου του 1941, η συνολική στρατιωτική δύναμη της Κρήτης, μετά από ενίσχυσή της και από δυνάμεις που μεταφέρθηκαν από την ηπειρωτική Ελλάδα, ανερχόταν περίπου σε 11.500 Έλληνες και 31.500 στρατιώτες της Κοινοπολιτείας. Μειονεκτούσε όμως, σοβαρά σε θέματα εξοπλισμού, ενώ δεν διέθετε αεροπορία.

Από την άλλη πλευρά, το σύνολο των γερμανικών δυνάμεων στην επονομαζόμενη Επιχείρηση «ΕΡΜΗΣ» ανερχόταν σε 22.750 άνδρες, 1.370 αεροπλάνα και 70 πλοία.

Η κρητική λαϊκή μούσα, μας προσφέρει μια παραστατική περιγραφή της Μάχης:

Είκοσι Μάη ήτανε ανήμερα την Τρίτη,
π' αρχίξανε οι Γερμανοί να πέφτουνε στην Κρήτη...
Στο Μάλεμε, στον Πλατανιά, στ' Αλικιανού αρμενίζουν,
χιλιάδες αλεξίπτωτα τον ουρανό γεμίζουν...

Στον Ταυρωνίτη, Γαλατά, Αγυιά και Κυρτωμάδες,
όσοι παθιούσανε στη γη, εφιάχνανε ομάδες...
Τα πολυβόλα στένανε κι αρχίζανε τη μάχη,
σε κάθε ρέμα ρίχνουνε κάθε βουνό και ράχη...
Στον κάμπο το Χανιώτικο πέφτουνε λυσσασμένοι,
κι οι Κρητικοί που τσι θωρούν δε μένουν σαστισμένοι...
Κι αντίς για καλωσόρισμα τσι μπαλωτές τσ' αρχίζουν,
σαν τα λιοντάρια μάχονται, πώς να τσι ξεκληρίζουν...
Εκεία να δεις τσι Κρητικούς να πολεμούνε ούλοι,
άντρες γυναίκες και παιδιά η φαμελιά ντων ούλη...
Αναβρουχάται η θάλασσα, η Σούδα, τ' Ακρωτήρι,
λες κι ο Θεός μας έκοψε σήμερα το χατήρι...
Βάνει η Μαδάρα μια φωνή βρουχάται ο Ψηλορείτης,
και δάκρυσ' ο Κουλούκωνας για το χαμό τση Κρήτης...
Μα Θε μου είντα γίνεται κι ο ουρανός αδειάζει,
συνέχεια αλεξιπτωτα δε λέει να βραδιάζει...
Αναστενάζει ο Καρτερός βρουχούνται οι Μαδάρες,
Κουλούκωνας και Βρύσινας φωνάζουν ούλους τσ' άντρες...
Ξύπνησε Γιαμπουδοκωστή κι Ηγούμενε Γαβρίλη,
κι ανασηκώσου Διγενή στην άνοιξη τ' Απρίλη...

Ο αγώνας στην μάχη της Κρήτης κράτησε 11 ημέρες. Οι γερμανικές δυνάμεις επικράτησαν, κυρίως λόγω των τακτικών λαθών των συμμάχων στο πεδίο της μάχης, παρά την γενναιότητα με την οποία πολέμησαν οι αμυνόμενοι δυνάμεις και την πεισματώδη αντίσταση του ηρωικού Κρητικού λαού, του οποίου το θάρρος, η τόλμη, η γενναιότητα και το πνεύμα αυτοθυσίας υπήρξαν ανυπέρβλητα και προκάλεσαν το θαυμασμό όλων των αντιμαχομένων.

Οι απώλειες και από τις δύο πλευρές υπήρξαν μεγάλες. Εκείνο που πρέπει να συγκρατηθεί είναι ότι συνολικά οι απώλειες του επίλεκτου σώματος των Γερμανών αλεξιπτωτιστών ξεπέρασαν τους 8.000 άνδρες. Το τίμημα της γερμανικής νίκης ήταν τόσο σοβαρό, που είχε ως αποτέλεσμα να μην αποτολμήσουν παρόμοια ενέργεια σε όλο το υπόλοιπο χρονικό διάστημα του πολέμου. Κατά τον αντιπτέραρχο Στούντεντ Διοικητή του XI Αεροπορικού Σώματος: " Η Κρήτη υπήρξε ο τάφος των Γερμανών Αλεξιπτωτιστών ".

Βαρύ το τίμημα όμως και για το ίδιο το νησί καθώς τα αντίποινα από πλευράς των Γερμανών ήταν ιδιαίτερα σκληρά.

Συνεχίζει ο λαϊκός βάρδος:

Έντεκα μέρες βάστηξε η μπόρα του πολέμου,
και ο δρυγιάς δεν άντεξε στη δύναμη τ' ανέμου!...
Η Κρήτη πέφτει άψυχη χωρίς να ξαποστάσει,
Και στο βαρύ της πέσιμο ετράνταξε η πλάση!!
Αντρειωμένα πάλαιψε να στέσει την πλημμύρα,
Κι αντρειωμένο θάνατο τση φύλαξε η μοίρα!

Και όταν πλέον καταλαμβάνεται η Μεγαλόνησος, οι Κρητικοί δεν υποτάσσονται. Οργανώνονται σε ομάδες αντιστάσεως και δημιουργούν συνεχείς κινδύνους και προβλήματα στον εχθρό και απτόητοι από τους τυφεκισμούς των αμάχων συνεχίζουν την αντίστασή τους. με αποκορύφωμα την απαγωγή του Στρατιωτικού διοικητή Στρατηγού Κράϊπε τον Απρίλιο του 1944. Στα απάτητα βουνά τους κυκλοφορούν ελεύθεροι. Είναι οι νέοι ελεύθεροι πολιορκημένοι. Οι πρώτοι αντάρτες στην Ευρώπη ήταν γεγονός.

Η μάχη της Κρήτης υπήρξε καθοριστική κατά το Β' ΠΠ γιατί :

Καθυστέρησε έξι εβδομάδες την υλοποίηση του Σχεδίου Μπαρμπαρόσα, ος εισβολή και κατάληψη της Σοβιετικής Ένωσης και ματαίωσε το Σχέδιο Ιζαμπέλα που προέβλεπε την κατάληψη του Γιβραλτάρ με αλεξιπτωτιστές και στη συνέχεια την αεραπόβαση, των Γερμανών στη Μάλτα και Κύπρο, καθώς ο Χίτλερ διέλυσε το Σώμα Αλεξιπτωτιστών μετά τη Μάχη της Κρήτης.

Η Μάχη της Κρήτης απέδειξε ότι η συμμετοχή του Λαού στην άμυνα και ιδιαίτερα των νησιών είναι ένας τεράστιος παράγοντας και μία νέα κατάσταση από άποψη Στρατηγικής και Διεθνούς Δικαίου.

Από τις πολλές δηλώσεις που έχουν καταγραφεί για τον αγώνα των Κρητών θα αναφέρω αυτήν του Άλαν Κλάρκ, σύγχρονου Βρετανού Ιστορικού: «Πόσο διαφορετικός θα ήταν ο ρους της ιστορίας, αν ένα χρόνο πριν οι κάτοικοι της Δύσης είχαν δείξει το ίδιο θάρρος με τους Κρητικούς κατά την εισβολή των Γερμανών στα χωριά τους».

Η Ιστορία του Ελληνικού έθνους, που γράφτηκε με αίμα, δε θα πρέπει να κληρονομείται από εμάς σαν μια στείρα περιγραφή γεγονότων, αλλά θα πρέπει να αποτελεί εθνική κολυμβήθρα στην οποία αναβαπτιζόμενοι και διδασκόμενοι από τα σφάλματα του παρελθόντος να οικοδομούμε το μέλλον μας. Αυτό έχει ιδιαίτερη βαρύτητα σήμερα στη δύσκολη συγκυρία που αντιμετωπίζει και σήμερα ο ελληνισμός.

Η Μάχη της Κρήτης, ο αγώνας στο Αιγαίο με την παρουσία του Ιερού, αλλά και

ολόκληρη η αντίσταση της Ελλάδος κατά της Ιταλίας και της Γερμανίας, έδωσε ένα ηχηρό μήνυμα σε ολόκληρο τον πλανήτη πως κανένας στρατός ακόμα και ο τότε σιδηρόφραχτος Γερμανικός Στρατός δεν είναι αήττητος, ενώ τα αποτελέσματα της μάχης επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό την έκβαση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Σήμερα αισθάνομαι ιδιαίτερη συγκίνηση στον ιερό τούτο χώρο που ενώνει αιώνια τα δεσμά της Κρήτης και της Κύπρου. Κοινή η ιστορική πορεία και μοίρα των δύο νησιών. Παρά τις συνεχείς επιβουλές, παρά τους λογής-λογής κατακτητές που πέρασαν από τα ιερά τους χώματα, ανέδειξαν την αδάμαστη ελληνική ψυχή. Η Κρήτη δεν λησμονά του Κύπριους ήρωες που, υπηρετώντας στο Κυπριακό Σύνταγμα έγραψαν σελίδες δόξας και τιμής στη λεβεντογέννα, πολεμώντας, δίπλα στους ήρωες Έλληνες αδελφούς τους, στα μέτωπα της περιοχής του κόλπου της Σούδας, στο αεροδρόμιο Μάλεμε, στο Γαλάτα, στα Χανιά, στα Πλατάνια, στα Σφακιά, και αλλού, ηρώων που παραμένουν πλέον ακοίμητοι φρουροί στην Κρητική γη.

Σήμερα, οι θύμισες μου με πάνε 41 χρόνια πίσω, τον Αύγουστο 1974, τότε που την μικρή κοινωνία των Ποταμιών Πεδιάδος Ηρακλείου Κρήτης, του χωριού της μητέρας μου, συντάραξε η είδηση ότι, ο Μανούσος ο Τριανταφυλλίδης που μαζί με άλλους κρήτες στρατιώτες πέταξε για την Κύπρο εκείνο τον Ιούλη, είναι αγνοούμενος. Σήμερα 41 χρόνια μετά ο Μανούσος είναι ακόμα ανάμεσα στους άταφους ήρωες του νέου αυτού αγώνα. Εδώ είναι η πατρίδα του πλέον, όπως και των άλλων παλληκαριών από την Κρήτη και από όλα τα σημεία της γης που υπάρχει έλληνας.

Σήμερα ανοίξαμε ένα παράθυρο στο παρελθόν για να δημιουργήσουμε το μέλλον. Όσο υμνούμε τους ήρωες, τόσο ενδυναμώνουμε τη μαγιά που γεννά νέους που θέλει να μοιάσει στον Λεωνίδα, στον Αθανάσιο Διάκο, στον Κωνσταντίνο Βερσή, στον Γρηγόρη Αυξεντίου στους επώνυμους και ανώνυμους ήρωες της εποποιίας της Κρήτης και του αγώνα του '74. Και η αίσθηση αυτή είναι ακόμα πιο έντονη όταν βρίσκεται κανείς εδώ, όπου η ιστορία έχει αφήσει ανάγλυφα το αποτύπωμα της, στον ιερό τούτο χώρο του Τύμβου της Μακεδονίτισσας, λίγα μέτρα, μακριά από το συρματόπλεγμα της ντροπής

Η μάχη της Κρήτης ανέδειξε μια νέα γενιά ηρώων, μια γενιά που ανέδειξε μια εποποιία χαρακτηριστική του ελληνικού φρονήματος, του ηρωισμού και του ανιδιοτελούς πατριωτισμού που καθοδηγεί στις δύσκολες στιγμές το έθνος ώστε να αντιμετωπισθούν κρίσεις που φαντάζουν ανυπέρβλητες, κρίσεις που Ελλάδα και Κύπρος έχουν σήμερα μπροστά τους.

Ως Στρατιωτικός νοιώθω θαυμασμό αλλά και το βάρος του χρέους απέναντι σε αυτές τις μορφές ηρώων. Θαυμασμό γιατί παρέμειναν ανίκητοι στον θάνατο, και χρέους για να τιμήσω τη στολή του αξιωματικού που έφεραν άλλοι πριν από εμένα.

Υποκλινόμενοι εδώ από τον σήμερα στις αγέραστες μορφές των ηρώων μας, ανανεώνουμε την υπόσχεση ότι θα παραμείνουμε πιστοί στην προσπάθεια επίτευξης του υπέρτατου στόχου της απελευθέρωσης και επανένωσης της Κύπρου μας, ότι δεν θα επιτρέψουμε να ξεθωριάσει η ελπίδα, μέχρι την τελική δικαίωση.

Τιμή και Δόξα στους νεκρούς αλλά και στους ακόμα εν ζωή, ήρωες και ηρωίδες της Μάχης της Κρήτης, ήρωες και ηρωίδες του αγώνα της ΕΟΚΑ και του 1974, τιμή και δόξα στην αδούλωτη ελληνική ψυχή.

Υποστράτηγος Δημόκριτος Ζερβάκης
Επιτελάρχης Γενικού Επιτελείου Εθνικής Φρουράς

Πηγή: churchofcyprus.org.cy